

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ผู้วิจัย ผาสุข : นโยบายต่างประเทศของไทย : ศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายของ
รัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณต่อปัญหากัมพูชา (4 สิงหาคม ค.ศ.1988 ถึง 23
กุมภาพันธ์ ค.ศ.1991) (THAI FOREIGN POLICY : A CASE STUDY ON THE
POLICY FORMULATION PROCESS OF GENERAL CHATICHAI CHOONHAWAN'S
GOVERNMENT ON THE CAMBODIAN PROBLEM (4 AUGUST 1988 TO 23 FEBRUARY
1991) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.เขียน ธีระวิทย์, 126 หน้า, ISBN 974-636-337-9

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษานโยบายต่างประเทศของรัฐบาลพลเอกชาติชาย
ชุณหะวัณต่อปัญหากัมพูชา โดยเน้นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความขัดแย้ง และปฏิสัมพันธ์ลักษณะต่างๆ ที่เกิดขึ้น
ระหว่างหน่วยงาน และบุคคลฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายต่างประเทศ และการ
ดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรี คณะที่ปรึกษาด้านนโยบาย
และกระทรวงการต่างประเทศ รวมทั้งศึกษาผลกระทบของความขัดแย้งระหว่างหน่วยงาน และบุคคล
เหล่านี้ที่มีต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ในการดำเนินนโยบาย
ต่อปัญหากัมพูชา

ผลการวิจัยพบว่า ความขัดแย้งในกระบวนการกำหนดนโยบายต่างประเทศ และการดำเนิน
นโยบายต่างประเทศต่อปัญหากัมพูชาของรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ มีสาเหตุหลักมาจากจุดยืนที่
แตกต่างกันระหว่างฝ่ายทำเนียบรัฐบาล และกระทรวงการต่างประเทศ โดยขณะที่นายกรัฐมนตรี และ
คณะที่ปรึกษาด้านนโยบายริเริ่มนโยบายใหม่ด้วยการติดต่อกับระบอบเฮง สัมรินอย่างเปิดเผย และเสนอ
ให้แก้ไขปัญหากัมพูชาไปที่ละประเด็น รวมทั้งได้ประกาศนโยบาย "เปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า"
เพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศในคาบสมุทรอินโดจีนนั้น กระทรวงการต่างประเทศยังคง
เชื่อมั่นในความถูกต้องของนโยบายแนวทางเดิมที่เน้นการร่วมมือกับอาเซียน จีน สหรัฐอเมริกา และ
มิตรประเทศอื่นๆ กัดกันเวียตนาม และระบอบเฮง สัมรินด้วยมาตรการทางการเมือง เศรษฐกิจ และ
การทหารอย่างแข็งกร้าวเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหากัมพูชาอย่างสมบูรณ์แบบ ซึ่งในที่สุด
แล้วฝ่ายทำเนียบรัฐบาลได้เข้ามามีบทบาทในกระบวนการกำหนดนโยบายต่างประเทศ และการดำเนิน
นโยบายต่างประเทศต่อปัญหากัมพูชามากกว่ากระทรวงการต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม นโยบายต่าง
ประเทศตามแนวทางของฝ่ายทำเนียบรัฐบาลเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการเจรจาเพื่อสร้างสันติภาพใน
กัมพูชา เนื่องจากสาเหตุสำคัญสองประการ คือ (1) เป็นนโยบายที่สร้างความเป็นต้อให้กับระบอบ
เฮง สัมริน และกีดกันเขมรแดง และ (2) เป็นนโยบายดำเนินไปในทางที่มุ่งสร้างความโดดเด่นให้
กับนายกรัฐมนตรี และคณะที่ปรึกษาด้านนโยบาย โดยขาดทักษะทางการทูตที่เหมาะสม

สำหรับการติดต่อกับฝ่ายกับระบอบเฮง สัมรินตามนโยบาย "เปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า"
นั้น ผลการวิจัยพบว่า นักธุรกิจไทยไม่ประสบความสำเร็จมากเหมือนกับที่มีการประชาสัมพันธ์เอาไว้
ทั้งนี้สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งมาจากปัญหาการสู้รบในกัมพูชาที่ยังคงดำเนินอยู่ภายหลังความล้มเหลวของการ
เจรจาสันติภาพครั้งต่างๆ ที่ดำเนินไปในสมัยรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
สาขาวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม